

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 94 00, E: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(Jelka Godec, prvopodpisana)

Ljubljana, 9. oktober 2026

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
g. Zoran Stevanović, predsednik

Na podlagi 184. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 - odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24) in 26. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US, 52/20 in 30/24) podpisane poslanke in poslanci vlagamo

PREDLOG ZA RAZPIS POSVETOVALNEGA REFERENDUMA

O ZNIŽANJU STOPNJE DAVKA NA DODANO VREDNOST ZA OSNOVNA ŽIVILA IN ENERGENTE

in ga pošiljamo v obravnavo in sprejem Državnemu zboru Republike Slovenije.

Pri obravnavi predloga v Državnem zboru Republike Slovenije in delu njegovih delovnih teles bo v imenu predlagatelja sodelovala poslanka Jana Gržinič.

Državnemu zboru Republike Slovenije predlagamo, da:

1. Na podlagi 26. in 30. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US, 52/20 in 30/24) sprejme Odlok o razpisu posvetovalnega referenduma o znižanju stopnje davka na dodano vrednost za osnovna živila in energente.

2. Na podlagi 27. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi razpiše posvetovalni referendum na celotnem območju države tako, da naj se referendumsko vprašanje glasi:

»Ali ste za to, da se zniža stopnja davka na dodano vrednost za osnovna živila in energente?«.

Glasovalec glasuje tako, da na glasovnici obkroži besedo »ZA« ali besedo »PROTI«.

Obrazložitev:

I.

V skladu z Zakonom o referendumu in ljudski iniciativi lahko Državni zbor razpiše posvetovalni referendum o vprašanjih iz svoje pristojnosti, ki so širšega pomena za državljane. Predlagano vprašanje se nanaša na obdavčitev dobrin, ki predstavljajo pomemben in težko izogibljiv del vsakodnevnih izdatkov gospodinjstev: osnovnih živil in energentov.

Rast cen hrane, energije in drugih življenjskih stroškov neposredno zmanjšuje razpoložljivi dohodek gospodinjstev. Znižanje davka na dodano vrednost je eden od možnih instrumentov, s katerim lahko država zmanjša davčno obremenitev osnovne potrošnje. Namen referendumu ni vnaprej določiti vseh izvedbenih podrobnosti, temveč pridobiti jasno stališče volivcev o smeri davčne politike na tem področju.

II.

V Sloveniji se za hrano že uporablja znižana 9,5 % stopnja davka na dodano vrednost, medtem ko se posebna 5 % stopnja uporablja le za omejen krog dobav. Predlog znižanja je zajet v Zakonu o interventnih ukrepih za razvoj Slovenije, ki ga je Državni zbor sprejel na 6. izredni seji dne 11. maja 2026. V omenjenem zakonu je določeno, da se za izbran nabor osnovnih živil stopnja davka na dodano vrednost zniža z 9,5 na 5 %. Med njimi so bili moka, kruh, testenine, meso, mleko, jogurt, sir, maslo, jajca, sveže sadje in zelenjava, sončnično olje ter brezglutenski prehranski izdelki. Enako velja za električno energijo, zemeljski plin, daljinsko ogrevanje in les za kurjavo, kjer je znižanje davka na dodano vrednost na 9,5 %. Tak pristop kaže, da je mogoče pojem osnovnih živil in energentov v zakonu določiti dovolj natančno, referendumsko vprašanje pa zato lahko ostane kratko in razumljivo.

Veljavna evropska pravila dopuščajo uporabo znižanih stopenj davka na dodano vrednost za kategorije iz Priloge III Direktive o davku na dodano vrednost. Ob znižanju stopnje davka na dodano vrednost bi bilo smiselno predvideti spremljanje cen in učinkov ukrepa na končne potrošnike.

III.

Več držav članic Evropske unije uporablja posebej nizke stopnje davka na dodano vrednost za osnovne dobrine. Hrvaška uporablja 5 % stopnjo za širok nabor osnovnih živil, med drugim za kruh, mleko, določene mlečne izdelke, otroško hrano, določeno meso, ribe, jajca, sadje in zelenjavo. Italija uporablja posebno 4 % stopnjo za določena osnovna živila, Slovaška pa 5 % stopnjo za osnovna živila, med drugim kruh, moko, riž, mleko, zelenjavo, sadje, meso in jajca.

Tudi pri energentih evropska praksa pozna uporabo znižanih stopenj. Irska je znižanje davka na dodano vrednost na energente, uvedeno v času energetske krize, večkrat podaljšala. Španija je marca 2026 ponovno posegla po znižanju davka na dodano vrednost na energente kot odzivu na rast cen energije. Malta uporablja znižano stopnjo za električno energijo in zemeljski plin. Primeri potrjujejo, da je davčna razbremenitev osnovnih živil in energije instrument, ki ga države članice uporabljajo v okviru evropskih pravil.

IV.

Znižanje davka na dodano vrednost na osnovna živila in energente zajema dva povezana cilja: zmanjšanje davčne obremenitve osnovne potrošnje in blažitev življenjskih stroškov. Učinek je posebej pomemben pri dobrinah, ki jih gospodinjstva kupujejo redno in se jim ne morejo preprosto odpovedati.

Glede na navedeno bi bilo smiselno pridobiti jasno stališče volivcev o temeljnem vprašanju: ali naj država zmanjša davka na dodano vrednost na osnovna živila in energente. Konkretna stopnja in izvedbene varovalke bodo predmet zakonske ureditve.

V.

Vprašanje višine davka na dodano vrednost za osnovna živila in energente je širšega pomena za državljane, saj neposredno zadeva obdavčitev osnovne potrošnje, življenjske stroške in kupno moč prebivalstva.

Predlagatelji zato menimo, da je primerno volivkam in volivcem omogočiti, da se o tej usmeritvi neposredno izrečejo.

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEVPriloga:- Podpisi poslank in poslancev

- Jelka Godec
- Maruša Babnik
- Anja Bah Žibert
- Franc Breznik

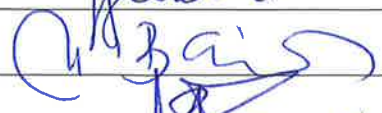
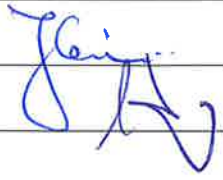
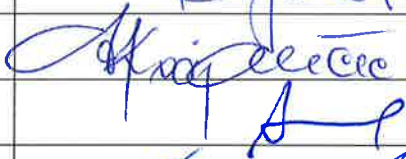
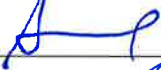
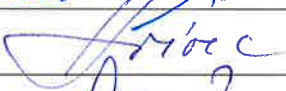
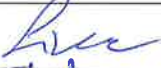
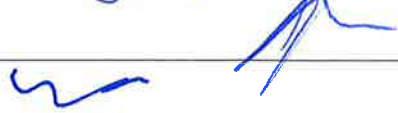
- Zvonko Černač
- mag. Karmen Furman
- Rado Gladek
- Jana Gržinič
- Aleš Hojs
- Jožef Jelen
- Alenka Jeraj
- Franci Kepa
- Adrijana Kocjančič
- Andrej Kosec
- Andrej Kosi
- Danijel Krivec
- Jožef Lenart
- Manja Lesnik
- Vinko Levstek
- Tomaž Lisec
- Žan Mahnič
- Zoran Mojškerc
- Damjan Muzel
- Janez Jože Olovec
- Bojan Podkrajšek
- Andrej Poglajen
- Luka Simonič
- Anton Šturbej

- mag. Janez Žakelj
- Janez Beja
- Andrej Černigoj
- Iva Dimic
- Aleksander Gungl
- Martin Mikolič
- Aleksander Reberšek
- Srečko Ocvirk
- mag. Marjeta Šmid

- Elena Zavadlav Ušaj
- Franc Križan
- Mojca Žnidarič
- Robert Potnik
- Dejan Zakrajšek
- Ana Cajhen

- Katja Kokot
- Zoran Stevanović
- Nedeljko Todorović
- Boris Mijič
- Aleksander Štorek

PODPISI POSLANK IN POSLANCEV SDS

IME IN PRIIMEK	PODPIS
JELKA GODEC	
MARUŠA BABNIK	
ANJA BAH ŽIBERT	
FRANC BREZNIK	
ZVONKO ČERNAČ	
mag. KARMEN FURMAN	
RADO GLADEK	
JANA GRŽINIČ	
ALEŠ HOJS	
JOŽEF JELEN	
ALENKA JERAJ	
FRANCI KEPA	
ADRIJANA KOCJANČIČ	
ANDREJ KOSEC	
ANDREJ KOSI	
DANIJEL KRIVEC	
JOŽEF LENART	
MANJA LESNIK	
VINKO LEVSTEK	
TOMAŽ LISEC	
ŽAN MAHNIČ	
ZORAN MOJŠKERC	
DAMJAN MUZEL	
JANEZ JOŽE OLOVEC	
BOJAN PODKRAJŠEK	
ANDREJ POGLAJEN	
LUKA SIMONIČ	
ANTON ŠTURBEJ	

T: +386 1 478 94 00, E: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Janez Beja

Andrej Černigoj

Iva Dimic

Aleksander Gungl

Martin Mikolič

Aleksander Reberšek

Srečko Ocvirk

mag. Marjeta Šmid

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 94 00, f: 01 478 98 45, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

1. Elena Zavadlav Ušaj

2. Franc Križan

3. Mojca Žnidarič

4. Robert Potnik

5. Dejan Zakrajšek

6. Ana Cajhen

REPUBLIKA SLOVENIJA

DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Resni.ca

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 99 84, e: ps-resnica@dz-rs.si, www.dz-rs.si

1. Katja Kokot
2. Zoran Stevanović
3. Nedeljko Todorović
4. Boris Mijič
5. Aleksander Štorek

